

Unntatt offentlighet iht. offl. § 25, 1. ledd

Arkivsaksnr.:
2024/5497

Dokumentdato:
23.04.2024

Styre:
Fakultetsstyret ved Det humanistiske fakultet

Styresak:
32/24

Møtedato:
07.05.2024

Klima- og miljørapport for Det humanistiske fakultet – 2023

Dokument

1. Klima og miljørapport 2023

Bakgrunn

Det humanistiske fakultet ble resertifisert som Miljøfyrtårn 7. mars 2023. Sertifiseringskriteriene dekker viktige områder som arbeidsmiljø, avfallshåndtering, energibruk, innkjøp og transport.

Status på miljøarbeidet skal dokumenteres i en årlig klima- og miljørapport med rapporteringsfrist 1. april hvert år.

Forslag til vedtak:

Fakultetsstyret tar informasjon om klima- og miljørapportering for 2023 ved fakultetet til orientering.

Camilla Brautaset
dekan

Kim Ove Hommen
fakultetsdirektør

UiB - Det humanistiske fakultet

Innrapportering for 2023

Virksomheten sertifiseres etter følgende kriterier:

Felleskriterier, privat og statlig

Sertifikat

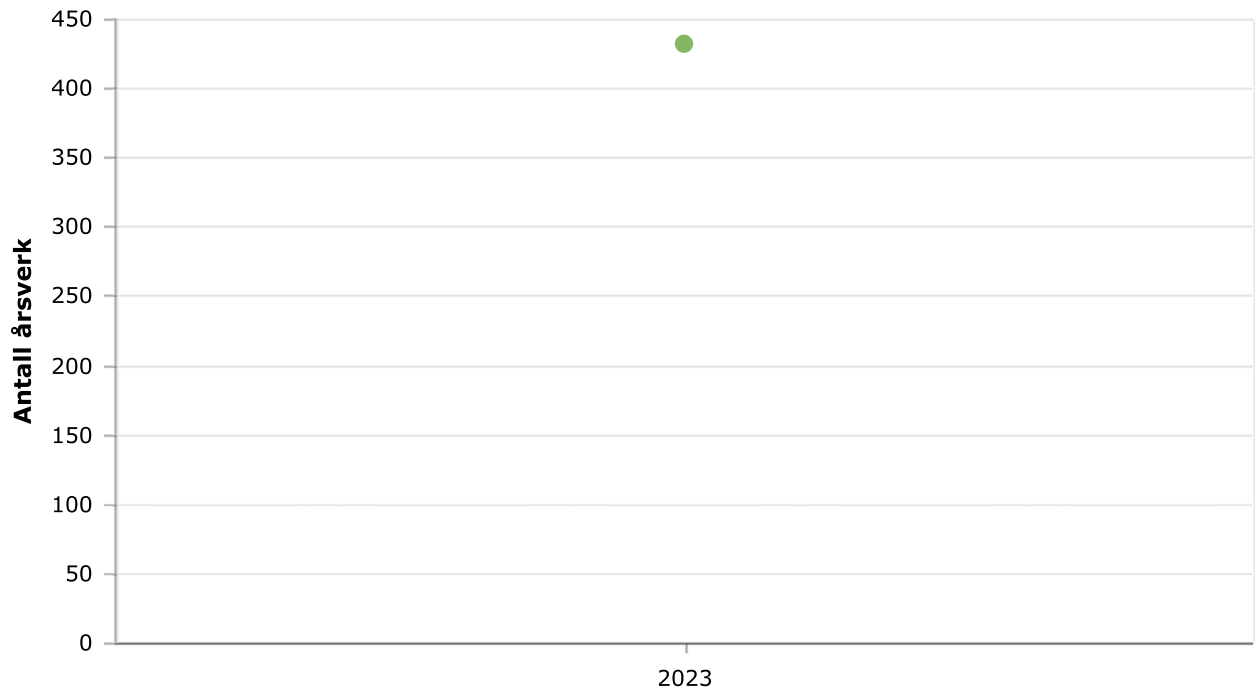
Type: 3-årig

Utstedt: 07 mar., 2023

Utløper: 07 mar., 2026

★ Omsetning og årsverk

Antall årsverk for rapporteringsåret

🗨️ Kommentarer

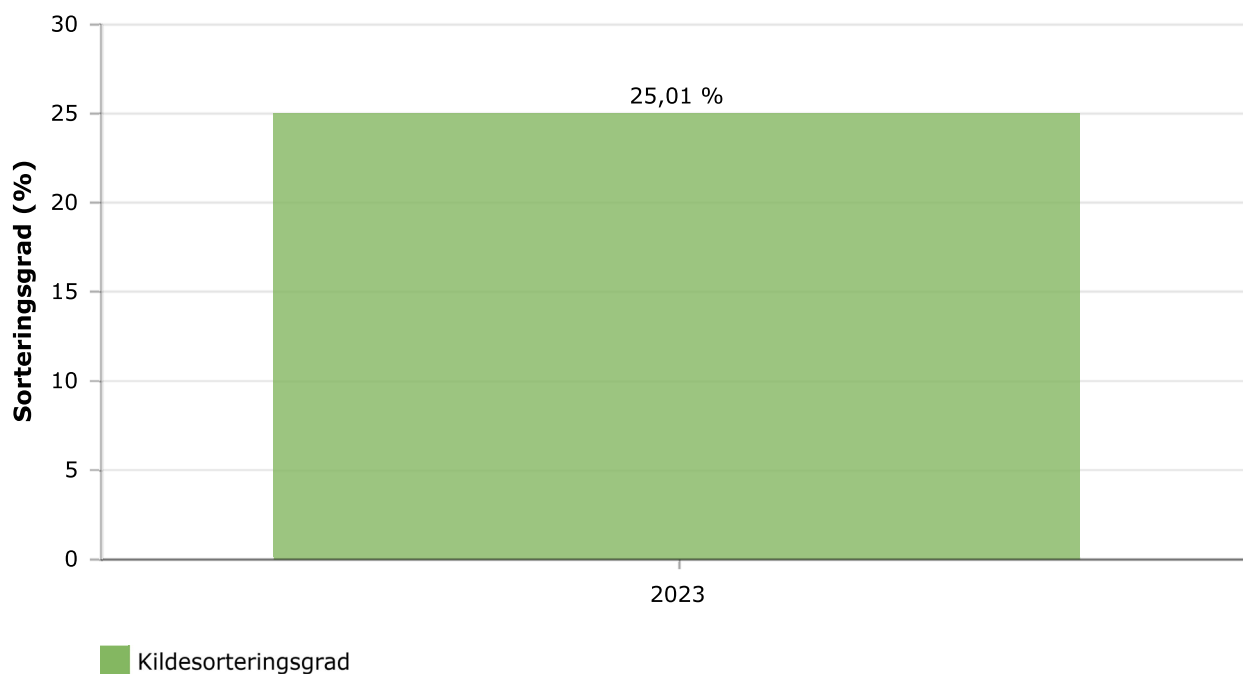
Årsverk er jf. DBH (Database for høyere utdanning).

★ Innkjøp

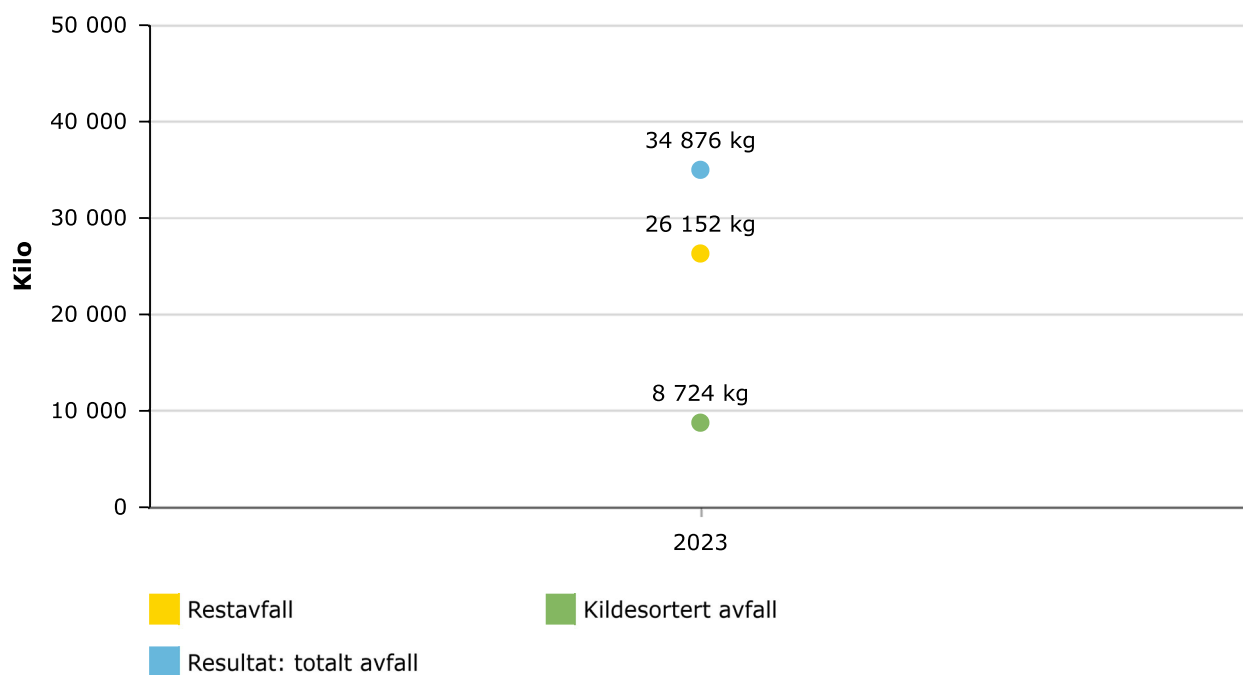
🗨️ Kommentarer

Generelt for UiB: UiB, som en statlig virksomhet, følger Lov om offentlige anskaffelser. Vi har et eget Kontor for Innkjøp som kontrollerer anskaffelsesprosessene, og holder jevnlig kurs, seminarer og opplæring for våre innkjøpere og bestillere. Miljøvennlige valg gjøres gjennom UiBs rammeavtaler.

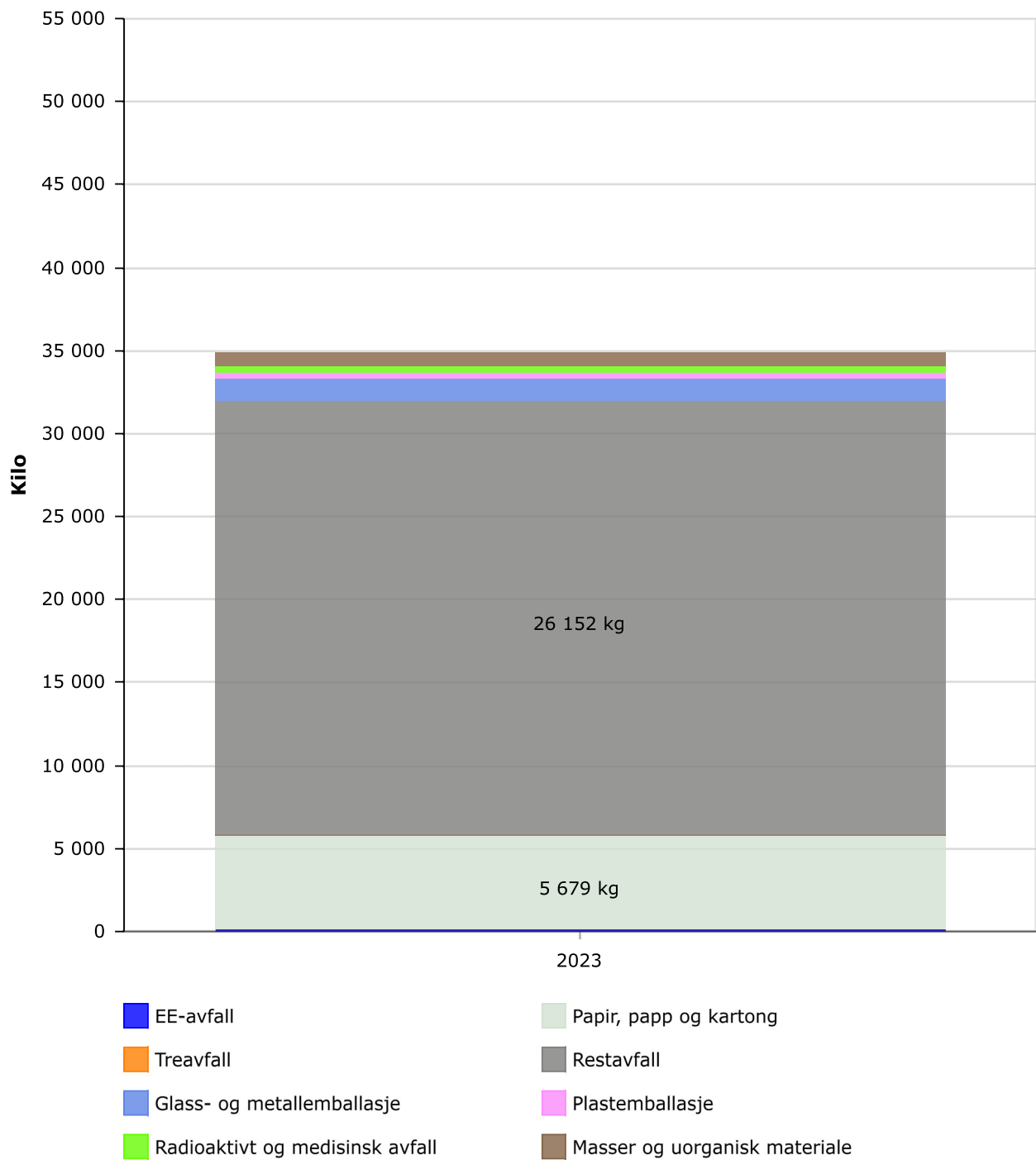
Sorteringsgrad

Totalt avfall

Avfallsmengder per avfallskategori

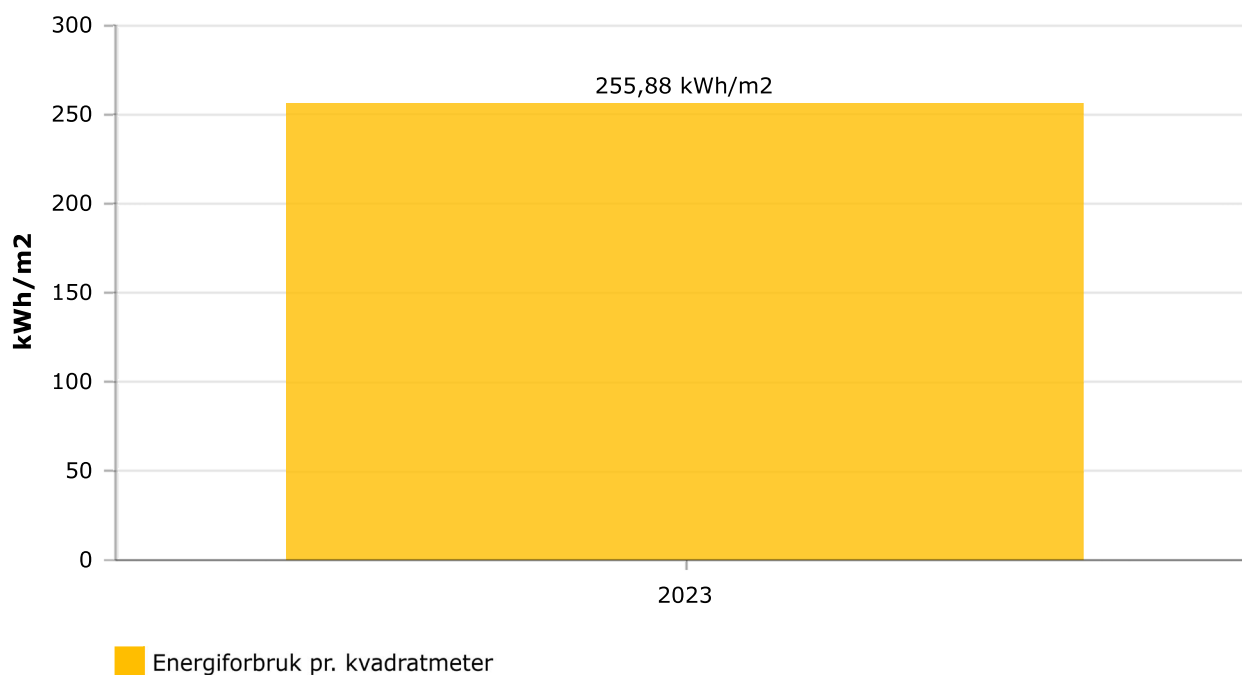
Kommentarer

Avfall er rapportert pr bygg og fordelt på enheter basert på sin prosentandel av hvert bygg.

Energiforbruk

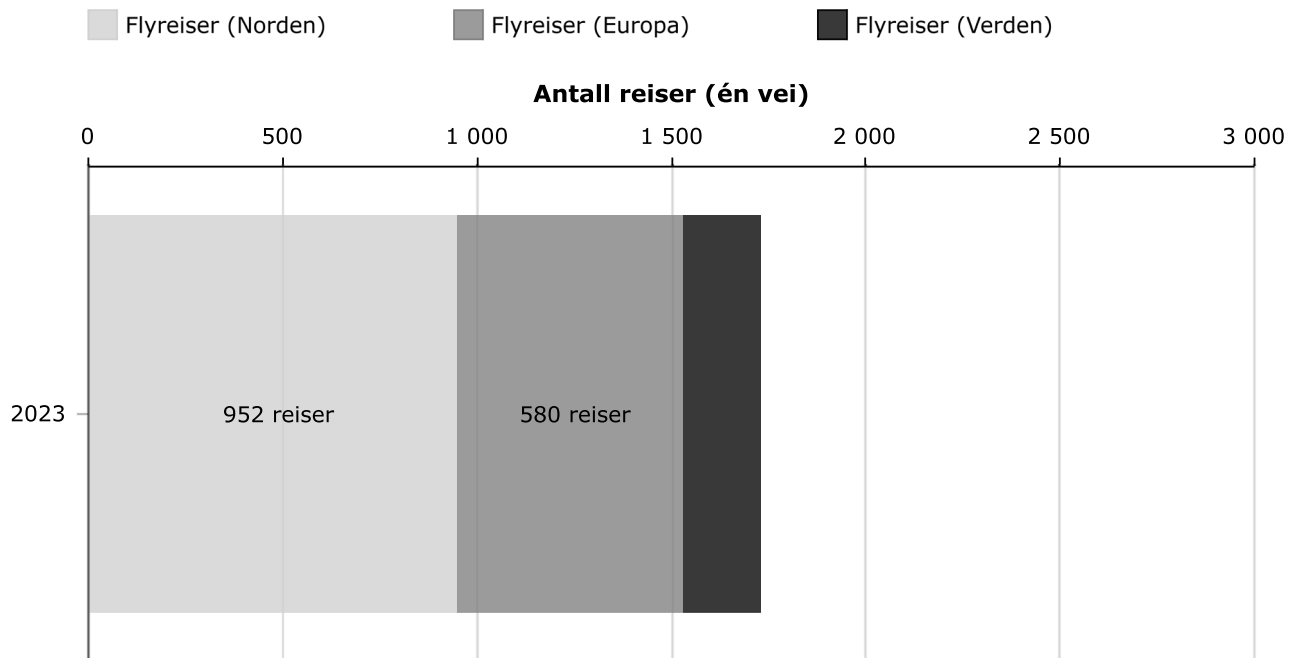
Energiforbruk pr. kvadratmeter

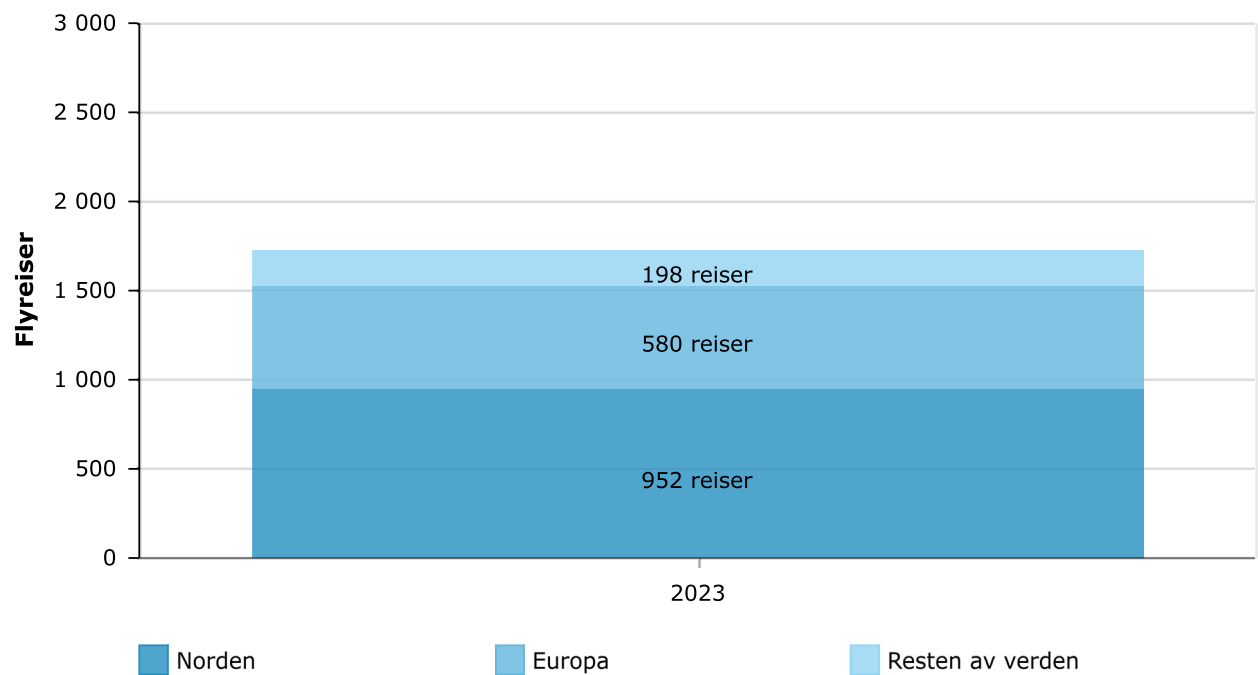
Kommentarer

Energibruk er rapportert fra Eiendomsavdelingen på byggnivå og deretter fordelt basert på prosent areal som brukes av hver enhet i hver av bygningene. Antallet kvadratmeter pr enhet ble fra 2022 regnet ut basert på nettoareal, ikke bruttoareal som tidligere, og er derfor forskjellig fra tidligere år. I 2023 kjøpte UiB opprinnelsesgarantier for all elektrisitet. Eksportert elektrisitet/varme til nett rapporteres ikke for 2023 ettersom vi mangler en totaloversikt.

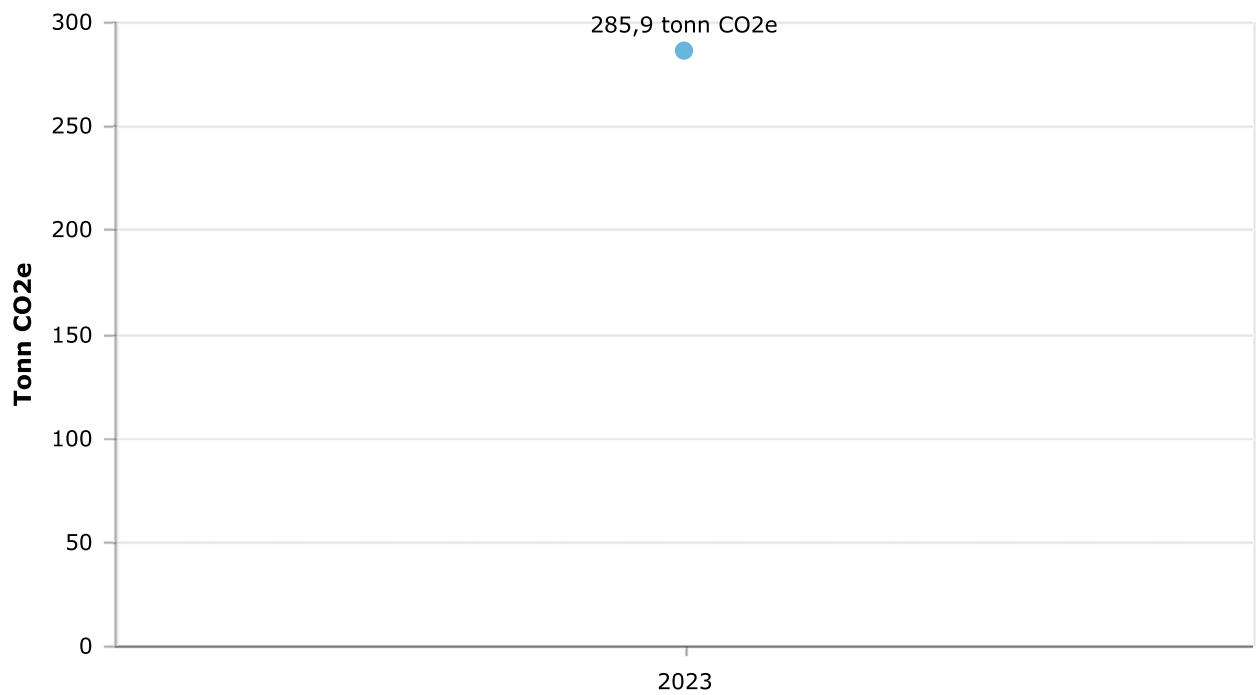
Tjenestereiser

Flyreiser

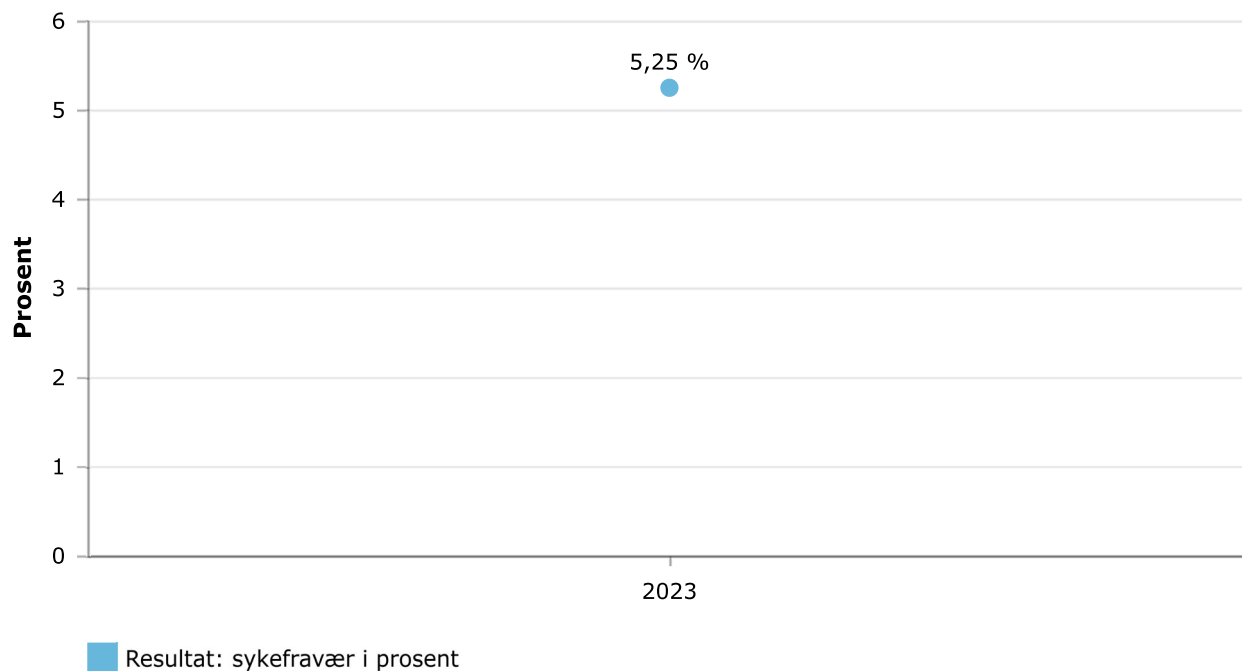
Klimagassutslipp fra flyreiser

🗨 Kommentarer

Flyreiser og kjøregodtgjørelse er hentet fra Bluegarden (reiseregningssystemet), og er videre fordelt basert på kostnadssted.

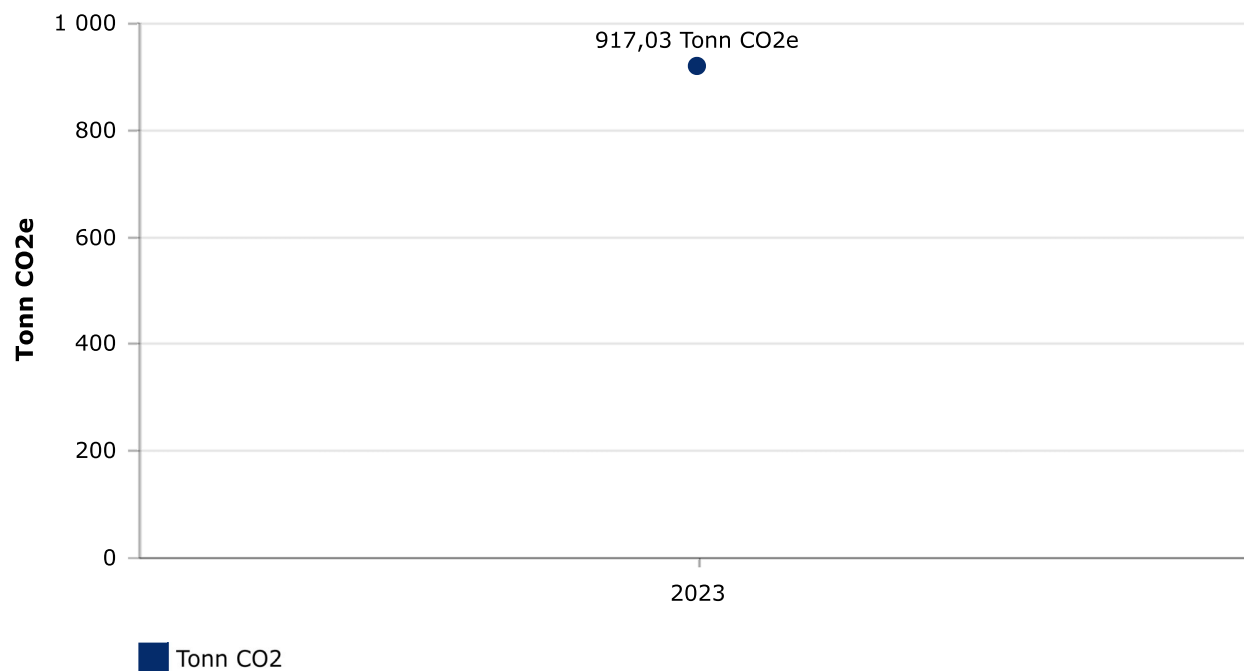
Sykefravær i prosent

Kommentarer

Sykefraværsprosenten er hentet fra DFØ Innsikt.

Klimagassutslipp totalt

☰ Gjennomførte tiltak

Innkjøp

Generelt for UiB: UiB, som en statlig virksomhet, følger Lov om offentlige anskaffelser. Vi har en egen innkjøpsseksjon som kontrollerer anskaffelsesprosessene, og holder jevnlig kurs, seminarer og opplæring for våre innkjøpere og bestillere. Miljøvennlige valg gjøres gjennom UiBs rammeavtaler. I 2020 vedtok UiB en ny anskaffelsesstrategi hvor "UiB skal bevege seg fra at miljø- og klimabeslutninger innen innkjøp treffes av den enkelte, til at valgene styres, særlig på områder innen bygg og fellesfunksjoner. Styringen skal ikke gå på bekostning av kvalitet innen forskning og utdanning, men sikre at universitetet kan nå sine miljø- og klimamål." Det settes søkelys mot tiltak for å redusere innkjøp generelt, for eksempel ved å legge til rette for gjenbruk, økt produktlevetid og mer rasjonell bruk av tilgjengelige ressurser.

Spesifikt for HF: Fakultetet har et økt fokus på at innkjøp skal foregå innenfor rammeavtalene til UiB. Det er også en oppfordring om å unngå å bestille i små kvanta. I tillegg arbeider fakultetet videre med å legge til grunn miljøvennlige alternativer når det kommer til f. eks møtemat. Det oppfordres til gjenbruk av møbler, IT-utstyr, kontorrekvisita etc. for å redusere innkjøp. Både fakultetssekretariatet og enhetene benyttet seg blant annet av Loopfront ved møbelanskaffelse i 2023.

Avfall og ombruk

Generelt for UiB: UiB signerte i 2023 en ny tjenestekontrakt for avfallshåndtering med BIR. I kontrakten er det lagt inn en rekke miljøtiltak som feks nullutslippskjøretøy og økt materialgjenvinning. UiB sammen med BIR og Coor har i løpet av 2023 gjennomført en plukkanalyse av restavfall fra tre bygg. Analysen viser at 40-50% av restavfallet kunne vært kildesortert til andre fraksjoner, slik at det ligger et stort potensial i å bedre sorteringsgraden. UiB arrangerer en årlig ryddeaksjon i Strandryddeuka og engasjerte studenter og samarbeidspartnere deltok 15. september på Rein Hardangerfjord, også omtalt som "verdens største plastyddeaksjon" (<https://www.uib.no/aktuelt/156722/stort-engasjement-p%C3%A5-verdens-st%C3%B8rste-plastyddeaksjon>). UiB har ansatt en egen gjenbrukskoordinator, som skal koordinere det overordnede arbeidet med gjenbruk av møbler.

Spesifikt for HF: Fakultetet har ordinær kildesortering etablert på samtlige enheter. I løpet av 2023 ble det innført sortering av matavfall. I tillegg er det fokus på å etablere lokale rutiner for å redusere bruken av engangsprodukter til et minimum.

Energi

Generelt for UiB: Universitetet i Bergen gjennomførte energimerking av hele bygningsmassen i 2012, og har siden arbeidet med å gjennomføre tiltakslisten fra energimerkingen. I tillegg har UiB en ENØK-ingeniør i 100 % stilling, som arbeider kun med energieffektivisering som lysstyring, varmestyring, optimalisering av ventilasjon og gjenbruk av spillvarme fra datasentre. UiB har også et eget nærvarmenett med en sjøvannsvarmepumpe som henter energi ut fra vannet på 100 meters dyp i Byfjorden. UiB byttet ut all fyringsolje med bio-olje fra 2016, og planlegger å fase denne ut når de aktuelle bygningene kan knyttes på fjernvarmenettet i Bergen. Det sentrale målet for energi er 30% redusert energiforbruk innen 2030. UiB skal ha rundt 11 000 solcellepaneler på sine tak i 2025. Det betyr at så godt som alle tak på UiB sine bygg vil være fylt av solcellepaneler. Det planlegges også for et helt nytt varmepumpeanlegg i Realbygget, som skal spare 8 mill. kWh i året. Med dagens energipriser vil dette anlegget være innspart på under fem år. Det nye anlegget blir viktig for å oppnå klimanøytralitet ved å redusere dagens forbruk av fjernvarme. I tillegg vil det bidra med svært energieffektiv kjøling til byggene på Nygårdshøyden sør.

Spesifikt for HF: Det er utfordrende å iverksette tiltak som gjelder besparing av energi og oppvarming. Fakultetet disponerer eldre bygningsmasser som gir begrensninger. Likevel har fakultetet tiltak som f. eks automatisk lyslukking, sensorstyrt ventilasjon. Imidlertid er det i tråd med siste rapportering i 2022, et mål for fakultetet at et nytt HF-bygg kan gi energieffektive tiltak, for klima og miljø.

Transport

Generelt for UiB: Universitetsstyret vedtok den 28.11.2019, å innføre en ny grønn reisepolicy hvor målsettingen er 50% reduksjon i CO₂e-utslipp knyttet til ansattes flyreiser innen 2025 (fra 2018-nivå). Reduksjonene skal foretas på enhetsnivå og reisepolicyen skal ivareta yngre forskeres mulighet til å etablere nye relasjoner for karrierebygging (<https://www.uib.no/foransatte/90246/reise>).

UiBs parkeringsplasser er redusert fra over 700 til rundt 500. Målet er 300, og planen var at alle skulle være forbeholdt

fossilfrie biler utover 2023. Pga. utsatte prosjekter blir dette målet forskjøvet med 2 år. Vi er sertifisert som "Norges første sykkelvennlig universitet", og jobber stadig med å forbedre tilgang på både sykkelparkering og garderober. Ny reisevaneundersøkelse ble gjennomført våren 2023 og dannet grunnlaget for utarbeidelse av universitetets mobilitetsplan. Mobilitetsplanen inneholder en beskrivelse av dagens reisemønster knyttet til persontransport av om lag 20.000 studenter og 4.000 ansatte til og fra campus, samt mellom campusområdene. Videre inneholder mobilitetsplanen en skildring av dagens transporttilbud og tilrettelegging, blant annet det som omhandler UiBs egen campusbuss, garderobefasiliteter, sykkel- og bilparkering, samt kollektivruter, bysykkelstativer og mobile knutepunkt på eller i nærheten av campus. Selve analysen i mobilitetsplanen tar utgangspunkt i dagens situasjon og reisemønster, som et utgangspunkt for en diskusjon om hva som er ønskelig og mulig å endre. Et viktig mål med mobilitetsplanen har vært å kartlegge og komme med forslag til tiltak for økt andel grønn mobilitet. Grønn mobilitet legger mobilitetspyramiden til grunn og kjennetegnes ved fokus på redusert transportbehov og prioritering av aktiv transport som gange, løping og sykkel, og deretter kollektiv, deletransport og samkjøring fremfor bruk av egen bil.

Spesifikt for HF: Det er tidligere kommunisert ut en bevisstgjøring på miljøvennlige transportalternativer til alle enheter. Fakultetet har søkelys på at der det er realistisk, bør miljøvennlige transportmidler benyttes, slik som f. eks tog fremfor fly.

Naturmangfold og arealbruk

Generelt for UiB: Universitetsstyret vedtok i 2019 en målsetting om at UiB skal bli et klimanøytralt universitet innen 2030. Dette gir sterke føringer for forvaltning av universitetets arealbruk. I samsvar med Masterplan for Areal (2020-2040) skal universitetets arealer reduseres med 10% innen 2030. En viktig forutsetning for en slik reduksjon er at eldre, lite formålstjenelige bygg erstattes av mer arealeffektive bygg. Naturmangfold: Universitetshagene består av Muséhagen som omkranser Universitetsmuseet, samt Arboretet og Bergen botaniske hage på Milde, 23 km sør for Bergen sentrum. I hagene er det både gartnere og forskere som arbeider med naturmangfold blant annet ved å bevare truede planter for fremtiden og restaurere naturområder. Universitetshagene ved UiB samarbeider med Botanic Gardens Conservation International og de ledende botaniske hagene, frøbanker, universiteter og botaniske miljøer i Afrika, Europa, USA og Australia, om å koordinere en internasjonal innsats som tar sikte på å forhindre artsutryddelse av en mangfoldig gruppe innen blomsterplantene, nemlig lyng, slekten Erica. I Universitetshagene har man egne områder hvor gresset får vokse fritt til sent på sommeren for å sikre overlevelse av viktige pollinatorer. Universitetshagene bruker ikke kjemiske sprøytemidler, men heller neem olje og biologisk bekjempelse av skadedyr med eksempelvis mariehøner. Universitetet i Bergen sluttet seg i 2021 til den globale koalisjonen #UnitedforBiodiversity. UiB ble med dette den første norske institusjonen og det første universitetet i verden som slutter seg til koalisjonen med ønske om å løse naturkrisen og bevare klodens arts mangfold.

Spesifikt for HF: (2) Arealbruk: HF disponerer i stor grad gamle bygningsmasser. Fakultetet ønsker å understreke at et nytt HF-bygg vil kunne gi mer rom for påvirkning på arealbruk. Fakultetet har i mange år jobbet målrettet med arealfortetting på kontorsiden i sine ulike bygg. Gitt bygningsmassen er det lite rom for ytterligere fortetting. Fakultetet har nå fokus på oppgradering av diverse store fellesarealer som hittil har vært lite brukt areal. I samarbeid med Eiendomsavdelingen prosjekteres det nå flere tiltak som vil tilrettelegge for mer innbydende vrimearealer og således bidra til å øke bruken av fellesarealene. Eksempler for slike arealer er de store arealene i tilknytning til trapperommene i HF-bygget, og de store vestibylene på Sydneshaugen skole.

Arbeidsmiljø

Generelt for UiB: UiB har en HMS-handlingsplan 2019-2021 (prolongert til september 2023) der arbeidsmiljøtiltak følges opp. 01.01.2019 ble det også inngått en ny intensjonsavtale (IA-avtale) for perioden 2019-2022. 2. november 2022 ble regjeringen og partene i arbeidslivet enige om å forlenge dagens IA-avtale med to år (2024). Samtidig er det enighet om å forsterke innsatsen for å redusere sykefravær og frafall fra arbeidslivet.

Spesifikt for HF: Fakultetet viser til internkontroll for HMS (sentral og lokalt) når det gjelder gjennomførte tiltak for arbeidsmiljø samt fakultetets handlingsplan for HMS 2021-2023.

Annet

Generelt for UiB: UiB har i en årrekke arbeidet målrettet med forskning og utdanning for bærekraft generelt og 2030 agendaen spesielt. I de senere årene har UiB også hatt økt oppmerksomhet om bærekraftarbeidet i egen organisasjonen. Her har klimaarbeidet, gjennom prosjektet Klimanøytralt UiB, vært et prioritert område. Universitetsstyret har vært pådriver for et høyt ambisjonsnivå i dette arbeidet. Innføring av årlig klimaregnskap gir oversikt over universitetets samlede klimagassutslipp.

I oktober 2020 vedtok universitetets styre å etablere et eget fond for å finansiere tiltak som skal engasjere ansatte og

studenter i arbeidet med å redusere universitetets klimaavtrykk. Fondets formål er å finansiere tiltak som bidrar i arbeidet for et mer miljø- og klimavennlig universitet, enten ved å direkte redusere UiBs klimafotavtrykk, eller ved å engasjere studenter og ansatte til en felles miljø- og klimadugnad. I 2022 vedtok Styringsgruppen for Klimanøytralt UiB å opprette en insentivordning for masteroppgaver med fokus på klima, miljø og bærekraft. Gjennom Klimafondet ved UiB kan studenter ved alle fakulteter søke om stipendet Grønn master.